

S K L I Z E Ň

NEZÁVISLÁ

UNABHÄNGIGE
KULTURELLE RUNDSCHAU

INDEPENDENT CULTURAL REVIEW

KULTURNÍ

RED.: ANT. VLACH
HAMBURG 13 · POSTFACH 2700

REVUE

ROČNÍK XI. ČERVENEC-ZÁŘÍ 1963 Č.5-6(113-114)

Z OBSAHU:

BÁSNE: FRANTIŠEK LISTOPAD, JOSEF MARTINEK,
VLADIMÍR ŠTEDRÝ.

VĚRA STÁRKOVÁ: DO NEZNÁMA.

VLADA WILLIAMSOVÁ: JAKOBINI.

Dr.VÁCLAV LÁSKA: NEZNÁMÉ MEXIKO.

Dr.RUDOLF VÁCLAVÍK: IRCANÉ DOMA.

BOŽENA HOUDKOVÁ: ZPRÁVY ZE SKANDINAVIE.

O.W.BECK: O VLIVU ČEŠTINY NA NĚMČINU.

M. ZVÁRA: ZPRÁVY Z ČESKOSLOVENSKA.

KRÁTKÉ PŮVODNÍ ZPRÁVY, AKTUALITY,
PŘEHLED DOSLÝCH PUBLIKACÍ,
SDĚLENÍ A POZNÁMKY.

+ +

+

Z NOVÉ PŮVODNÍ TVORBY.František LISTOPAD:LISABON

Je možné roztrástit papírové lampióny
 na tisíc barev, na tisíc kusů ?
 Je možné osedlat průsvitnou želvu
 a přeskočit hradby svatého Jiří ?
 Je možné ležeti v horku a stát se schodem?
 Dobrou noc, noci! Neznáte Lisabon ?

Dostal jsem za úkol roztřepit ráži.
 Někde vzlétá netrpělivý anděl
 a činí mi radost. Řeka voní kávou
 a valí své jméno a dvě stě kytar;
 podezřelé kvíčaly se vrhly do zlatých klecí
 ve čtvrti klempírů a panen s jedním en.

Město veškeré nemešká a sestupuje;
 pranostika nedí, jak ještě dlouho
 budíček nebudí: služky a tanečnice
 vstanou z proutěných ošatek, košů,
 na sukních ryby, blatouchy, ráčci;
 sklo v slunci vyslzlí dvě či tři perly.

A ještě výtah. Lanovka. Remíza usne
 a pod ní malíř přikryt novinami.
 Máte příruční slovník ? Pomůže vyjádřit
 příliv obrazů v zátiší růžice světa.
 Učím se řeči, v které se našly rýmy,
 činily bídy s bubínkem krásy
 i s rolničkami. Neznáte Lisabon ?

+ + +

Josef MARTINEK:PODZIM .

I

Cactus wren i s hejnem mladých
 už odletěl
 a hnízdo v kaktu cholla
 zavřít zapomněl.

Mha tu nepadá
a jako nebe jeho hnízdo
prázdné zůstává.
A ze Santa Catalina
tlačí se nedočkavý sever,
jenž jako náměsíční
celé noci bloudil
po horských štítech
a k ránu dosud hledá
kudy by svalil
kouli podzimu
do slunečné pouště dole.

II

Na ohništi nebes
hřejí ještě plaménky,
ale léto
ze svých kovářských měchů
už do nich nedmýchá.
Na tomto ohníčku nerozežhaviš
železo k svařování
ani kutí,
ani neroztaviš zmatek
z kterého chtěls ulít
novou myšlenku.
Jen clovo bys na něm ještě ohřál,
jen clovo
co leží na dně duše,
nebo snad rtuť
co nedrží pohromadě,
jako to, co se v tobě tříští
v tisíc kuliček a kapek,
které už nikdy
nedáš dohromady,
neboť minulo tvé léto
a tvým kostem
chce se už do písku pouště.

/Ze sbírky "Listy z deníku",
která vyjde v Edici Sklizně./

+ +

+

Vladimír STĚDRÝ:

VERŠE PRO PANÍ ANNU G.

KONDOLENCE

Tak jako říkals 'dobrý den
řekneš mu 'sbohem'.
Pracovat musil člověk ten
na lánu mnohém
- a na lánu Božím se zastavil.
Jaký to člověk byl?

Jaký to člověk byl
nad nímž se čas zastavil,
nad nímž hrob se navršil ?
Jak zemřel ? Kterak žil ?

Otázky umí zabolet,
(já šel jen kousek cesty s ním,
s Tebou šel tolik let)
napověz - a já odpovím:
že za tím cílem člověk šel
z domova vrátit se domů;
že nedošel, že nedošel
- nebylo dopřáno mu.

Řeknu jim za Tebe - dobrý den,
za něho - sbohem.

+

TEN SMUTEK ZNÁM

Život je prázdnem rozdělený
kde muž odešel od své ženy.
Tvůj smutek znám:
snahu utajit co bolí
a vyhýbat se komukoli,
být zticha, nechat hovořit
a stále pro něho tu být
a nevěřit a nevěřit,
že by se mohl nevrátit.

On přece nechtěl odejít !

Ten smutek znám
i čekání i doufání,

že onen stín tam přes silnici
musí být on, má jeho líci,
má jeho těla tvar...
jen holý strom - a kroků pár...

Tvůj smutek znám,
ten smutek z prázdna po Tvém boku,
ten součet lásky, součet roků...
Zda součet součtem poučí
opuštěné náručí ?

Ten smutek znám
i sílu, které třeba,
dále žít - a vydělávat chleba.

/Mnichov 1963/

+ +

Věra STÁRKOVÁ:

DO NEZNÁMA.

Jezdívám s Irčanem z Roystonu a po cestě k vlaku si vypravujeme. Dr. O'Connolly je zaměstnán na výzkumné stanici pro atomické bádání a věda je jeho největším zájmem. Čte vědecké knihy a časopisy a zabývá se soukromým studiem i ve volné chvíli. Jednou se mně skromně přiznal, že mu bylo poskytnuto státní stipendium k výzkumům na podkladě jeho vědecké práce z university dublinské.

Je to vážný mladý muž. Nosívá huňatý kabát s vysokým límcem, který má vyhrnutý nahoru a všimla jsem si dnes, že jeho mladá růžová tvář s hřívou vlasů vypadá ve večerním světle jako kytky, která se rozvíjí nad tmavými lístky kalichu. Má modré oči, inu ovšem, říká se taďy v Anglii, že všichni Irčané mají modré oči.

Jednou jsem se zmínila Helence o mladém Irčanovi a ta hned vzplanula zájmem. Zamyslela se, zruměnila ve tváři a pak mne pověřila zvláštním poselstvím: Zdalipak bych se toho Irčana nezeptala, žijí-li v Irsku ještě víly a skřítkové? Jejich učitelka je spatřila na břehu moře, když byla v Irsku na prázdninách. Učitelky nelžou. V Anglii je už vil málo. Továrny je vyhnaly.

"Well," řekl mladý Irčan, když jsem mu sdělila Helenčin dotaz, prohrábl si hustou kšticí vlasů a upřel na mne pomněnkové oči. "Nejsou příliš velcí, málokdo je spatří - " vážně se zadíval do neurčita.

Seděli jsme vedle sebe v polooprázdném autobuse a soumrak s mlhou se rozprostíral kolem nás.

Začala jsem tento rozhovor jako žert, ale mimoděk jsem zvažněla pod vlivem jeho soustředěného pohledu.

"Co tím chcete říci?" zeptala jsem se.

Dr. O'Connolly pokračoval zamyšleně:

"Chci tím jenom říci, že jsou opravdu velice malí. Víly a skřítkové. Jako miniaturní lidičky. Nikdo neví, odkud přicházejí a kam odcházejí. Je to tajemství, skutečně - Jsou lidé, kteří je ani nemohou vidět - " podíval se na mne znovu a zmlkl.

"Ale vy mluvíte tak vážně," usmála jsem se.

"Já mluvím vážně, ovšem," opáčil Dr. O'Connolly.

A tu jsem už zneklidněla. Vzpomněla jsem si na visi, kterou tak podrobně popsal William Blake, jenž viděl pohřbívat vílu na plátku ráže a také na dopis jedné ženy, odměněný cenou ve společenském časopise, popisující skřítku, jak hleděl, fascinován, na její šicí stroj.

"Ale zdá se mi, že sním - "začala jsem koktat

"A proč bychom neměli snít? Konečně, proč ne?" řekl Irčan pomalu a podíval se mně zpřímá do tváře. Pak jsme oba zmlkli.

O'Connollyho vlak odjel dříve. Dal mně sbohem a ještě jednou se ohlédl. Stála jsem na opuštěném nádraží. Bylo půl deváté večer. Mraky, honěné větrem, přikrývaly a odkrývaly měsíc. Byla jsem docela sama, Joan Sherwoodová byla nemocna a nejela se mnou jako obvykle. Ozval se další signál a v dálce zahučel vlak. V příští minutě zařinčel a vřítíl se do stanice. Zastavil naráz, jenom pro mne. Průvodčí otevřel dveře do osvětleného, vytopeného vozu, přibouchl dvířka a vlak se rozejel.

V této části Anglie a zejména v této denní době jezdí elektrické vlaky téměř prázdné. Projíždějí s neúnavnou pravidelností sem a tam každou půlhodinu, třikrát deň přeplněné návaly, pro zbytek dne převážejíce jen hrstku cestujících.

"Vlak, který jezdí v Anglii jen pro mne," řekla jsem si v duchu pobavena, když jsem procházela prázdnými vagony. O'Connollyho slova mi ještě zněla v uších: "Proč bychom neměli snít, konečně, proč ne?"

Prošla jsem dvěma vozy a jako opojena tou teplou a osvětlenou samotou, vstoupila jsem do třetího. Připadal mně jako taneční sál, s pohovkami kolem stěn, pod okny, která mne oddělovala od temné noci. Usedla jsem do kouta a zvedla hlavu.

Nebyla jsem sama.

Naproti mně seděl Jan.

Jiskra, tolik známá svou "chladností ohně", projela celým mým tělem. Sáhla jsem si na srdce, které se rozbušilo.

Seděl proti mně a jeho modré oči se usmívaly. Rukavice a klobouk ležely vedle něho na sedadle, jeho plášť byl rozepjat. Vysoké bílé čelo, řídké vlasy, prošedlé na skráních.

"Dobrý večer," řekl hlubokým hlasem. "Překvapena?"

"Překvapena-"zašeptala jsem s hrdlem sevřeným a zalekla jsem se, že bušení mého srdce bude slyšet z mých slov: "Odkud jedete?"

"Z daleka" -

"A kam?" -

"Nevím." -

Usmála jsem se slabě. Věděla jsem přece, že tento malý elektrický vlak kotví na nástupišti číslo pět v cambridgském nádraží. Zdálo se, že to nebylo důležité. Pro něho ne- ani pro mne.

Jeli jsme do neznámé, tmavé krajiny, oddělené od nás velikými okny, jež odrážela naše sedící postavy navzájem. "Myslel jsem, že jste mně měla co říci" -"řekl znovu Jan po delším mlčení.

Ano, měl pravdu, tolik jsem toho chtěla říci a teď mi nepřicházelo na mysl vůbec nic. Nikdy

mezi námi nebylo nic domluveno. Nelze domluvit - probleskla mně hlavou vzpomínka na Janáčkovu dumku.

Po chvíli jsem se vzpamatovala.

"Ano, chtěla jsem říci, že jste měl pravdu!"

Jeho rty se zvlínily, naklonil se kupředu a spojil ruce na kolenu. "Ah, už vím, měl jsem pravdu v tom: co na tom záleží, budu-li daleko? Všude budu s vámi, budete-li vy chtít. Co znamená ta dálka?"

"Ano, byla v tom veliká moudrost života."

Odmlčeli jsme se oba. Vlak hučel do tmy. Vyňati z prostoru, pronikali jsme nocí, v teplé osvětlené kleci, která nás chránila i věznila zároveň. Vyňati z prostoru a vytrženi z času jako stránka staré knihy, položená na oheň. Okraje chofely, papír se vzeplal a rozpukl jako květ. Byli jsme současně všude a nikde, a nebylo pro nás přítomnosti, neboť i prostor jakoby utíkal s námi. Jeli jsme z daleka do daleka a těžiště vesmíru jakoby se přeneslo do jeho skloněné hlavy a mého hluboce pokorného srdce. Dálka času a prostoru, které nás kdysi rozdělily? Jen klam smyslů. Mnohokrát jsem se přece oddala neselhávající obraznosti a to, co jsem jí přítomnila, bylo přítomné, to co jsem si představila, bylo skutečné - jen p r o m n e, ovšem. A proč bychom nemohli snít? řekl přece O'Connell. Když jdu sama pod hvězdami, ocitnu se často v tomto světě snění, ve kterém je má samota zabydlena bytostí, jež mne chápe. Bůh ví, snad nemá ze svého vzoru už ani tisícínu, snad už jen zevní podobu či jméno, které ostatné nikdy nevyslovují a které samo o sobě stalo se jen symbolem.

Zvedla jsem hlavu, zaslechla jsem znovu hlas muže, který seděl nyní bez pohnutí proti mně.

"Šťastná?" otázka dolehla k mému sluchu, přestože byla vyslovena téměř šeptem.

"Jsem", řekla jsem bez váhání.

Náhle se rozjasnilo v mé mysli: nic nebylo skončeno, veliká neznámá budoucnost mimo tento

svět ležela před námi. Nemělo síly nic, co leželo v minulosti. Jen úvazek růstu, léno proměny.

Nikdy před tím nesetkala jsem se s člověkem, který mne vlekl do neznámé budoucnosti silou svého vyššího života, jako tento. Pomáhal mně k dovršení něčeho, čehož rozsah jsem podvědomě tušila a jehož naděje mne naplňovala blažeností. Nemohla jsem tam nikdy dospět sama.

"Jsem už dál", říkal tichý hlas, "ale přál bych si, abyste mne dostihla. Pomáhal jsem vám a budu vždy pomáhat. I vy jste pomohla, abych si uvědomil vaši bezradnost, vaši potřebu mne samého. Chci zůstat v službách. Chci zůstat ve vašich službách."

Jeho oči přelétla záře tklivého úsměvu, jako tenkrát, nežli ho odvezli. "Co na tom záleží, budu-li daleko? Budu vždy s vámi, budete-li chtít."

Pohnul se opět a jeho tvář ztuhla. Díval se do zrcadlicího okna nad mou hlavou a výraz jeho obličeje se měnil.

Zdálo se mi, že to nemohu snést a vstala jsem. Místo bylo prázdné. Má představivost mne oklamala. Vytřeštěnýma očima jsem hleděla na protější sedadlo. Věděla jsem přece po celou tu dobu, že Jan je mrtev už přes deset let.

Brzdy zaskřípěly, vlak prudce zastavil. Vystoupila jsem na chladné, opuštěné nástupiště. Zvedla jsem ruku, ve které jsem svírala lístek. Nebylo na něm napsáno "Do neznáma", nýbrž "Royston Return".

Se skloněnou hlavou odcházela jsem k východu. Muž v uniformě, který stál v průvanu s nataženou rukou, se slabě usmál. Podala jsem mu lístek a sešla po schodech do podzemní chodby.

Nevím, co povím Helence.

/Léto 1953/

+ +

+

Vlada WILLIAMSOVÁ:

JAKOBINI.

Zazvonila třikrát, jako zvonívá listonoš, anebo ten, kdo má naspěch. Neměla naspěch, nesla mu jen sebe, čekala váhavě, až otevře zasklené dveře.

Dnes je tam zase zima, zdravila roztěkaně, a z kabátu setřásla jemný poprašek. Byl leden, byl mráz a padal sníh, do ulic, do zahrad i do srdcí lidem.

Přinesl jí bačkory, aby nenastydla, ruce měla z ledu, z úst jí číšel chlad.

Právě vařím čaj, posnídáme spolu, dneska po anglicku, zasmál se jako když perly sype a vedl ji pokojem, dál do kuchyně. Dívala se na něj, točil se kolem kamen s jistotou hospodyně, měl prsty navyklé lžícím a mastným pánvím, vypadal jakoby vyrostl ve stínu máminých sukni. Složila na talíř rohlíky, slané a taky s mákem, přinesl máslo, nalil do šálku čaj. Na stěně tikaly hodiny do věčnosti, nad kamny plula kouřovitá mlha. Z kotlíku syčelo těžce a dýchavičně, táhle a pomalu, jako vlak, který už dojel. Za oknem kroužila mračna bílých supů, mávali perutěmi, neslyšně tloukli o sklo.

Bylo jí dobře, čaj jí rozehřál nitro, mluvila o ničem a také o všem možném. Hleděl jí na čelo, měla narudlé spánky, myslel na matku a na všechny tam doma. Byli tak daleko, snad žili v jiném čase, marně je hledal ve světě v práci a ve vzpomínkách. Vzpomínky jsou jak rozžhavená kamna. Přiložíš polínko do ohně a ohřeješ si ruce; jindy vyšlehne dým a čoud, do očí vloudí ti slzy.

Takhle se brouzdat v závějích nahoře na Plánci, napadlo mu náhle mezi dvěma sousty. - Lézt po kopcích a vyšlapovat stezky, se stromků střísat čerstvý sníh -

-A jezdit na saních a ve sněhu hledat stopy, pomáhala mu vzpomínat.

Kolikrát místo oběda jsem vytáhl ze sklepa lyže. Než skončila polední přestávka objel jsem

Báňský kopec. A místo jídla jsem cucal větrovky a z thermosky pil vlahou kávu.

U nás bývala sáňkovací dráha. V serpentínách jsi projížděl s hlavou kolmo dolů. Když bylo náe-dí, div, že sis nezlámal údy.

Vzpomínky poletovaly jako vločky sněhu, hustěji, hustěji, až přikryly celou místnost. Ležely na stole, na růžovém ubruse s květy, na kamnech, na skříní, na dně šálku od čaje. Křoupaly v ústech s křehkými rohlíky s máslem, voněly medem, mizou a marmeládou, hrály jak svetry ze stoprocentní vlny. Bzučely monotonním bzikotem ledničky v rohu, zvonily ozvěnou kapek ve vodovodu. Léta-ly nad stolem jak tenisový míček, jednu jsi od-pálil, už tu byla druhá.

Pak bylo na čase uložit je do přihrádek, smetla drobtý a vyklepla popelníček, umyla nádobí, složila na poličku. Oknem ji slunce políbilo ústa, zahnouřila oči a chtělo se jí kýchnout.

Kdy sem dáš záclony, zavolala na něj, on ji však neslyšel, prohlížel ranní poštu. Na protějš-ší střeše se hádali dva vražci, když ji uviděli, ulétli do okapu. Jak párek manželů, chtělo se jí zasmát. Na dně duše však pocítila bolest, u srd-ce píchlo, jak když se zadře tříska.

Z dřezu jí vystříkly na zem dvě hnědé kapky.

Měla bych vytrít podlahu, hlasitě uvažovala.

Zapjal rádio a vrátil se do kuchyně.

Tak už toho nech, ty moje hospodyňko, řekl jí něžně a vzal ji do náruče.

A bylo ticho, až na to mračno supů, kroužili za oknem, tloukli o sklo křídly. Hodiny tikaly do prázdna a do věčnosti, na dvoře štěkl pes, u-ličkou projelo auto. V rádiu hráli arii z Jakobí-
na, zpívali andělé, bylo to jako v nebi.

Chopil ji za ruku, podlaha zasténala, se ste-lu spadlo nepřechtené psaní.

Pohlédla na něj, víčka se zachvěla bázní, byla jak velké, vylekané dítě.

Ne, řekl tiše a pohládl jí vlasy. Vydechla úlevou, bylo to tak dobře.

V pokoji tikal budíček, hned bylo veseleji. Peřina sálala teplem a touhou po zapomnění, bylo

tu měkké přítmi, na postel kladly se stíny. Vzduch voněl heřmánkem, a taky naftalínem, pomádou na vlasy a krémem na holení.

Setřel si s čela krůpěj potu a znaveně přivřel oči. Pokoj znehybněl, svět se přestal točit, čas se zastavil, zul si mílové boty.

Pohladila ho po bradě, s tváře mu sfoukla řasu.

Začínáš šedivět, prohrábla mu vlasy.

Usmál se zasněně.

To je po mamince. Od mládí měla vlasy jako mléko. Sedřel jí život, vzal jí všechnu krásu.

Krásy se nenajíš, připomněla mu vážně. - Krásy je vlastně výmysl, někdo ji vidí a jiný ne.

Pak se zamyslela a na chvílku zaváhala.

Ona je také krásná, napadlo ji náhle. Trochu se zachmuřil, nechtěl o ní mluvit. -

Za chvíli bude jaro, rozkvetou moje stromy, přišlo mu na mysl náhle, nečekané. - Ovocný sad býval můj koníček, vysázel jsem tam stopadesát stromů. Koženky, reňety, hetličky, vavřínečky, chutnějšího ovoce nenajdeš v celém kraji.

Doma jsme mívali jablka každou zimu. Ležela na skříních v několika řadách, pokoj byl provoněný jako ovocnářský krámk.

A zase byli doma, nazpět ve vzpomínkách. Svět se uzavřel, zmizel za polárním kruhem, za dveřmi pokoje, pod přivřenými víčky. Obehnali jej plotem stesku a vyprávění, vzpomínkám ustlali na podušce z touhy. Dýchal z ní vřes a kvítka mateřídoušky, svítila mozaikou z barevných sklíček mládí. Jenomže mládí patří minulosti, každý má právo jen na jeden život. Pošbírali střepy, svázali do uzlíčku, každý si nesl jenom ten svůj, vlastní.

Pak bylo poledne, siréna zahoukala, ulice rozkvetly školáky a smíchem; házeli koulemi, hráli si na anděly. Na dvorcích zavířil rytmus sněhových lopat, u cesty vyrostli divní sněhuláci. Supi se snesli těžce na trávníky, neměli koho plašit, umdlela jim křídla.

Navlékla si kabát, volaly povinnosti, musela jít domů, čekaly na ni děti.

Ve dveřích jí zamával naposled na rozloučnou, pak zašel do domu a do jiného světa. Byly v něm starosti a těžká cizí slova, starožitný nábytek a žena s rodokmenem. Jenomže rodokmen zná jenom suchá slova, neumí vzpomínat na domov a na renety, na zasněžené kopce, také na maminku s vlasy bílými jako čerstvé mléko.

+ +

+

Dr. Václav LÁSKA:

NEZNÁMÉ MEXIKO.

PULQUE, NEKTAR 400 BOHŮ - KRÁLIKŮ.

Každému návštěvníku Mexika jistě padnou do oka všude rostoucí rostliny agave, zvané ve Spoj. Státech také century plant a v jazyku domorodců maguey. Je jich na 70 druhů, některé dosahují výše větší vzrostlého člověka a z jejich silných dužnatých listů končících dlouhými silnými trny dobývala se již od před-kolumbijských dob silná vlákna na zhotovení šatstva; i dnes si turista všimne a koupí kabely pestře barvené, zhotovené z těchto vláken, jichž se všude v Mexiku užívá pro jejich trvanlivost.

Trny sloužily azteckým mladíkům vychovávaným k válečnictví k sebetřýznění k zvýšení zmužilosti nebo trestům uloženým za přestupky; užívaly se též jako primitivní jehly.

Kromě toho slouží i dnes listy maguey často jako píce pro dobytek, ke krytí střech chatrčí, a vysázená v řádkách dělá tato rostlina dobrou službu proti erosi půdy.

Je však asi 40 druhů, které slouží k výrobě národního opojného nápoje, obsahujícího i hojně vitamínů, zvaného pulque, jež bychom mohli srovnati s pivem, které dnes pomalu vytlačuje. Děje se tak hlavně ve městech, ale i na venkově v některých krajích pulque převládá. Tento druh agave - agave atrovierens - pěstuje se v řadách hlavně na bezvodých polích, v krajinách, kde nic neroste, obzvláště ve vzdálenějším okolí hlavního města, kde najdeme chromné exempláře.

Maguey musí růst sedm let, než dospěje a než z jejího středu vyroste silný dužnatý stvůl do velikosti slabšího kmene, aby dal nahoře květ a plod, načež rostlina hyne. Tehdy se vyřízne toto srdce, aby stvůl nevypučel, a ve vzniklé dutině shromažďuje se míza zvaná ague miel - medová voda -, která se ráno a večer vybírá. Často vidíme takového sběrače tlachiquero s měchem z celé vepřové kůže, jak chodí od rostliny k rostlině a vyssává šťávu násoskou z dlouhé tykve - acocote- do měchu. Nebo má oslíka s jedním neb dvěma soudky po boku, kam tekutinu ukládá tímž způsobem. Tlachiquero pak odevzdává výtěžek do výroby - finacal -, kde se šťáva vyleje do volně natažených novězích koží od stěny ke stěně a sice na jejich srstnatý povrch - proč právě na srst nevím -, kde vykvasí na alkohol slabšího stupně. Často vidíme před finacalem takovou kůži na čtyřech nízkých sloupcích s již vykvašenou pulque mléčné barvy, která se pak nabírá do džbánu. Pak se rozváží v sudech po kantinách - pulquerias -, kam ženy nesmějí, a "přes ulici" se prodává malým okénkem.

Jak chutná pulque? Evropanu ne moc, má charakteristický zápach shnilých jablek, který ohlašuje pulquerii na několik honů, tím spíše, že nesvíjí právě největší čistotou a ani klientela - chudina- příliš nevábí. Ale ve městech mají dobré restaurace čerstvou pulque pro turisty, při čemž ji často ještě míchají s ovocnými šťávami, citronem - pulque curado -, aby se překonal uvedený zápach i chuť. V dřívějších dobách, ještě před padesáti lety, existovaly pulquerie pro klientelu umělců, vzdělanců a lepších tříd, které byly vyzdobeny z venku i uvnitř, často freskami a obrazy známých malířů, třeba jako v Praze u Fleků. Také byly při cestách, kam cestující na koni neb v kočáře mohli zajet; dnes však již není po nich ani stopy.

O původu pulque koluje mnoho legend, ale správné bude asi vysvětlení kmene Otomi, které

říká, že lidé pozorovali, jak divocí králíci o hlodávali pučící stvol a vraceli se pak po čase aby pili nahromaděnou šťávu. Poznala se tak její sladkost a poněvadž rychle kvasila i její o-
pojný účinek, připisovaný bohyni maguey zvané Mayahuel; její děti-králíci, číslování od jed-
ničky do čtyř set, byli bohy pulque. Nejdůleži-
tějším z nich bylo číslo 2 - ometochli - jemuž
byla zasvěcena pyramida, dosud zachovaná, na
strmém vrcholu hory v Tepoztlanu blízko hlav-
ního města. Tam se putovalo k obřadům, které by-
ly vlastně hromadnou pitkou, na niž braly účast
i děti. Že se to asi neobešlo bez vážných úrazů
i smrti při sestupu, dá se předpokládat. Také
na velké pyramidě - teocali - v hlavním městě,
na jejímž místě stojí nyní katedrála, byla v
chrámu místnost čtyřset králíků, kde se ročně
obětovali čtyři zajatci za stejných obřadů.

Avšak opilost mimo obřadní dny byla trestá-
na i smrtí a pulque byl nápoj vyhrazený bohům,
králům, vyšším válečnickům, obětem, kněžím -kte-
ří však také nesměli zneužívat tohoto privilegia.

Podle jiné legendy toltecký kníže Papantzin
objevil rostlinu ocatli, která sesiluje kvaše-
ní pulque i její účinek, a když dal ochutnat
tento výrobek králi Tecpanzaltzinovi v průvodu
své dcery Xochitl (květ), zamiloval se tento dom
ihned tak, že si ji u sebe ponechal. Dodnes ně-
kde domorodci vylévají poslední doušek ze skle-
nice na zem na její počest, což připomíná ulévá-
ní bohům za starověku, z něhož asi vznikl náš
přípitek.

V souvislosti s bohy-králíky je zajímavé,
že Aztekové měřili opojení pulque podle počtu
těchto králíků, poněvadž opilost má celé množ-
ství stupňů. Deset jich znamenalo vzbuzenou dob-
rou náladu, ale při čtyřiceti byla hlava již
těžší atd., až do těch čtyřset, kdy se ctitel
tohoto božského nápoje upil k smrti, čili podle
mnicha Sahaguna ze 16. století "se ukrálčil",
jak se říkalo, načež kolem něho provedli váleč-
níci tanec se sekerami jako kolem hrdiny.

Ale pochybuji, že dnešní návštěvník Mexika to při okoušení pulque dotáhne dál, než do těch deseti králiků - z příčin dříve uvedených.

+ +

+

Dr. Rudolf VÁCLAVÍK:

IRČANÉ DOMA.

Na několika svých rybářských dovolených v irské republice přišel jsem do styku nejen s lidmi, s jejich zvyky a názory, ale i s jejich veřejnými a soukromými zařízeními. Všeobecně mohu říci, že Irové jsou velmi příjemní, prostí, snaživí a ochotní lidé. Jsou malým národem. Irská republika stala se nezávislou v dubnu 1949. Měří 26.600 čtverečních mil a má necelé tři miliony obyvatel. Na své dřívější ochránce - Angličany - jsou stále nevraživí, ale ač jejich samostatnost trvá již mnoho let, anglická měna stále ještě dominuje vedle prosazované nové měny irské. Ve školách se vyučuje anglicky vedle irštiny, která je jaksi novou druhou řečí. Farmáři i ostatní obyvatelé, zejména v severnější části země, mluví pěknou, srozumitelnou a čistou angličtinou. Starší z irštiny neví namnoze nic. Jejich děti se jí však učí ve škole. Na mnohých místech jsou školní orgány bezmocny, neboť nemohou najít dost učitelů irštiny.

Cím však jdete více k jihu, tím je řeč rychlejší, ale také méně srozumitelná a s celou řadou jazykových odchylek. Slyšel jsem často, jak rodilí Angličané žádali mluvčího, aby mluvil pomaleji a zřetelněji, že vůbec nerozumí. Sám jsem na jihu také musil žádat obchodníka, majitele ložky i chlapce, který mi nosil žížaly, aby mluvil pomalu, že rozumím sotva každé páté slovo. Já ovšem nejsem Angličan.

Cestujete-li krajinou, ať vlakem nebo vozem, jistě si povšimnete velikých pastvin, na nichž se pase spory dobytek, ovce a koně. Často najdete tu také osla; toho uslyšíte v některých osadách hlavně ráno. Irčan miluje všechna domácí zvířata, ale jeho pýchou jsou koně. A ti mají

všudejvenku i v závodním sportu velmi dobré jméno. Na kratší jízdy, pochůzky, návštěvy a pod. Irčan koně šetří a zapřahá oslíka. Všeobecně užívá se pro takové potřeby dvoukolevých karet. V mnoha místech kola i výplně jsou malovány a zdobeny pěknými ornamenty a v mnohém to připomíná jih a orientální zvyky. V neděli před kostelem a hlavně po kostele před výčepem stojí řady podobných karet s oslíky. A této rázovitosti užili i v turistickém ruchu. V některých osadách viděl jsem skupiny těchto oslíků s karety, které si dospělí i děti najímají a sami s nimi jezdí po městečku. Pro barevnou fotografii jsou to exklusivní náměty.

Jak jsem již uvedl v otázce měnové, vzdor všem námitkám proti Angličanům je celá země závislá na anglickém hospodářství. Hlavně pak na preferenčních výhodách, které britské společenství národů poskytuje svým členům. Irčané jsou stále účastní těchto výhod, ač již od roku 1948 nejsou členy společenství.

Irsko se rok od roku stále více snaží zmodernizovat své zemědělství a podpořiti i zprůmyslovění všeho druhu. Svůj rozpočet vždy vyrovnává s potížemi. V roce 1961 bylo vyvezeno zboží za 180 milionů liber - z toho tři čtvrtiny do Anglie a zemí britského společenství. Ale dovezeno bylo za 261 milionů liber - z toho zase celé dvě třetiny z Anglie a Společenství. Vznikl tak nekrytý schodek 81 milionů liber, který bylo nutno krýt přínosem stále vzrůstajícího cizineckého ruchu a pak hlavně platbami irských občanů, kteří žijí a pracují za hranicemi. Jen do Anglie odchází ročně na 40.000 mladých, z nichž skoro nikdo se nevrací, aby doma žil ve stísněných poměrech. Občas jen přijedou na dovolenou a pravidelně rodičům i jiným členům rodiny jen vypomáhají. Veliký odliv je také do USA; co chvíli slyšíte, že Irčan je i prezidentem Spojených států.

Ve snaze pomoci sobě i občanům stát podporuje všemožně zemědělství. Již v r. 1958 zřídil v Dublině ústřední a ve 21 městech pobočné výzkumné ústavy. Ty se zabývají výzkumem půdy, studují

chov dobytka, koní, ovcí a domácích zvířat, propagují zahradnictví a zpracování všech produktů. V sídlech těchto ústavů jsou pravidelné trhy - v malém okresním městečku, kde jsem byl, přichází na trh až dva tisíce kusů koní, ovcí a jiných zvířat. V takový den je celé okolí přeplněno nákladními i přívěsnými vozidly, a ovšem i osobními vozy farmářů. Převládá anglický Austin, a jen mezi osobními vozidly se protlačuje Volkswagen, je hož správkárny najdete všude.

V ústavech učí se farmáři především mechanizační práce. Od roku 1953 stoupl počet používaných traktorů o dvacet procent. Jedna Irčanka mi říkala, že doporučují m.j. chovatelům ovcí, aby neužívali při značkování térové barvy, které ničí vlnu, a zaváděli barvy rozpustné.

Jedenkrát se mne ptali při snídani, co jako cizinec vidím a co by se mělo napravit a udělat. Slyšel jsem před tím, že v tom městečku cizinecká propagace stála na tři sta liber a tak jsem nejprve poukázal na to, že sama propagace nestačí a pro návštěvníky se musí též něco udělat. Kam má turista a rybář jít, když okolo řeky nemůže ani projít. Chvíli jsme o tom debatovali a již druhý den pracovali dva dělníci na pěšinách, kosili trávu, vysekávali kopřivy a ostružiny a upravovali cestu. Farmáři najednou opravovali ploty okolo pěšiny, dokonce upravovali, jak jsme o tom mluvili, i rybářská stanoviště. Při jiné rozmluvě jsem doporučoval, aby brzy, nejlépe už vprostřed léta na pastvinách požali a spálili všechno bodláčí a plevel, než se vysemení. A pak, aby všude věnovali se ovocnářství. Vzpomínal jsem našich starých učitelů - průkopníků ovocnářství, kteří byli také zakladateli ovocnářského průmyslu, jako na příklad bratři Horákové v Pardubicích. V Irsku zahrad skoro není a stromové, pokud je, je velmi ubohé. Zemědělská země dováží za drahé peníze zeleninu a ovoce. Vedle různých druhů cizích jablek, které se tu prodávají jako u nás pomeranče na kusy a ne na váhu, viděl jsem z domácího ovoce jen trpkokyselou renetu. Při tom v celé zemi tisíce

akrů pokrývají jen neužitečná křoviska v pohraničních plotech.

Teprve v posledních 25 letech snaží se Irsko intenzivně a vybudování vlastního průmyslu. Jak obtížná je situace pochopíme, uvážíme-li, že z 1,1 milionů práce schopných osob celých 37 procent pracuje v zemědělství. Než i zde je viditelný úspěch - za posledních několik let byla v Irsku otevřeno asi sto nových podniků s asi 20.000 dělníky. To vše ovšem nestačí, i tak je dnes v zemi skoro šest procent nezaměstnaných. V rozmluvě s lidmi slyšíte často stesk, že u nich si nemohou přivydělat, že tam nejsou továrny. Snad ještě lépe osvětlí situaci rozdělení pracovního důchodu. Dle statistiky z celého ročního příjmu asi 582 milionů liber připadá na zemědělství 24 procent, na průmysl 29 a na obchod 14 procent. Zbytek pak na dopravu a ostatní druhy příjmů.

K urychlení zprůmyslovění země poskytuje výhody všem, kteří se chtějí v Irsku usadit a podniky založit. Zakupují se tu zejména skupiny anglické a německé. Farmáři rádi prodávají většinou neplodnou neb málo výnosnou půdu, mnohdy za ceny, které se tam zdají fantastické. List "Irish Times" uvádí příklady; jeden Irčan koupil v r.1947 od Angličanů na jižním pobřeží menší majetek za 1200 liber. Odprodal jej nedávno německému vlastníku za 8000 liber. Jiný příklad: Irský farmář chtěl v r.1959 odprodat svou nemovitost - většinou skalnaté pobřeží - v dobrovolné veřejné dražbě. Žádal 350 liber, ale jediná nabídka zněla na 300 liber a tak z prodeje sešlo. V dubnu tohoto roku z těch 67 akrů prodal pouhých 15 akrů německému zájemci za 2750 liber na stavbu moderního hotelu. Irčané rádi vidí pilné německé ruce, zejména když zřizují podniky, drůbežárny, moderní chovy bažantů a pod. K prodejům dochází většinou v jižní a skalnaté části Irska v hrabství korksém, kteréžto pobřeží se pokládá za "irskou riviéru".

Svoji letošní dovolenou jsem zakončil v Belfastu, kde jsem navštívil manžele Sládkovy, majitele dobře zavedené přádelny. Bylo to několik

krásných hodin. Česká houževnatost a znalost z ničeho vybudovala a stále buduje velkopodnik. Kruh vedoucích spolupracovníků je český a v nových halách vše svítí čistotou a novostí. V poslední den lovu jsem měl štěstí - chytil jsem onu vytouženou štiky a měl jsem radost, že jsem ji mohl dát do tak milé české kuchyně.

Snad se tam v příštím roce zase podívám. Je tolik míst, která bych ještě rád navštívil, a nejraději bych chtěl lovit hlavatku a pstruhy na našem krásném Slovensku nebo sumce v tůních pardubického Polabí. Čas letí - v říjnu přelézám "65" a tak musím již ta svoje loviště pozorně vybírat.

+ + +

NĚKOLIK DROBNÝCH ZPRÁV ZE SKANDINAVIE.

Před 50 lety, 11.6.1913, odhlasoval norský parlament - Storting - jednomyslně a bez debaty změnu ústavy, již bylo dáno ženám všeobecné hlasovací právo. Muži je měli od r.1901. Jubilea bylo vzpomenuo po celé zemi schůzemi a projevy jak v divadlech tak i v tisku, v rozhlasu a v televizi. V dnešním Stortingu zasedá 13 žen, což je asi 10% reprezentantů. +++ 25.května připomněl norský tisk, že před 200 lety, r.1763, se započala jeho souvislá historie. Toho dne vyšlo první číslo nejstarších novin "Norske Intelligenssedler", které po prodělání určitých formálních změn se udržely až do r.1920. +++ Největší výtvarný umělec Norska moderní doby Edvard Munch se narodil před 100 lety (1863-1944). Letos bylo za účasti odborníků z celého světa otevřeno v Oslo speciální Munchovo museum, kde je soustředěno přes 20.000 maleb, kreseb, grafických listů spolu s několika sovkami. Je to umělcův velkorysý odkaz městu. +++ Před 100 lety zemřel historik, universitní profesor Peter Andreas Munch (1810-1863), jenž je Norům totéž co nám František Palacký - zakladatel domácí historieografie. Osmisvazkové dílo Dějiny norského národa (Det norske folkets historie) se zabývá nejstaršími dějinami země do konce 14. století. ++

Báseník a sběratel lidových pohádek a pověstí Jørgen Moe se narodil před 150 lety (1813-1882), jeho sbírka Norské lidové pohádky (Norske folkeeventyr) je pilířem norské lidové poesie.+++ Ivar Aasen (1813-1896), jazykový badatel samouk, lyrik, botanik, se narodil před 150 lety. Norská pošta vydala k jubileu známky s jeho portrétem a s použitím názvu země v landsmølu "Noreg", na rozdíl od běžnější formy riksmølu "Norge". +++ Všechny skandinávské země oslavily 2.července šedesátiny norského krále Olava V. Norská televize vysílala u příležitosti jubilea po prvé interview s králem. +++ Malíř Hallvard Blekastad dovršil 80 let. Je manželem Milady Blekastad-Topičové, lektorky českých dějin na universitě v Oslo a překladatelky z češtiny. +++ Letní škola pro české děti v exilu zahájila v Norsku již po páté 3týdenní vyučování. Letos je to po druhé, kdy se škola koná na vlastním pozemku Norskø-čs.pomocného spolku v jeho letním domově u moře ve Storsandu asi 50 km od Oslo. Jako všechny předsle vede školu i tentokrát dr.Josef Kratochvíl za spolupráce čs.pedagogů v exilu. +++ Dánská královská opera v Kodani nastudovala v letošní sezoně Janáčkovu operu Liška Bystrouška - v dánském překladu Den fiffige lille rev - s mimořádným úspěchem u obecnstva i u kritiky. Janáček byl až dosud v Dánsku velmi málo znám, dnes má jeho "Liška" pevné místo v kmenovém repertoiru. +++ Ve Švédsku vyšel v serii Živoucí literatura (Levande litteratur) nový překlad Nerudových Povídek malostranských pod názvem Berättelser från Lillsidan s doslovem Emila Waltera.

Božena HOUDKOVÁ.

+ + +

O VLIVU ČEŠTINY NA NĚMČINU SPISOVNŮU I LIDOVŮU

Je zcela přirozené, že jazyky národů, které byly po staletí sousedy, nemohly být ušetřeny vzájemného vlivu. Je celá řada okolností, jež rozhodovaly o intenzitě tohoto vzájemného působení; byly to především poměry topografické, politické a kulturní, které tu padaly nejvíce na váhu.

Pokud jde o vzájemné prolínání češtiny a němčiny, je zcela na snadě, že půsbení němčiny na jazyk český bylo daleko silnější než opačné. Mimo podmínky politické byla to značná početná převaha, jež rozhodovala o převaze němčiny, hlavně však okolnost, že němčina byla již ve velmi pokročilém stavu spisovnosti, kdy spisovná čeština prožívala svůj ranný vývoj.

Je zajímavé, a je neklamným důkazem životní síly české kultury, že při všech těch nepříznivých okolnostech čeština působila silně na vytváření němčiny, a to nejen lidové, ale i spisovné. Vliv spisovný omezuje se ovšem toliko na pojmy slovesné; s vazbami přejatými z češtiny setkáváme se výhradně v řeči lidové.

Jen několik příkladů německých termínů spisovných původu českého: Der Zeisig (čížek), die Peitsche (bič), die Petschaft (pečeť), der Halunke (holomek), die Haubitze (houfnice), die Plauze (plíce), die Plötze (plotice), die Popanz (bubák), das Kummel (chomout).

Nenašel se bohužel dosud německý filolog, který by se byl věnoval studiu českého vlivu na němčinu lidovou. Naskytlo by se mu velmi rozsáhlé pole působnosti. Ohnisky tohoto vlivu byly přirozené ethnografické hranice, kde oba národnostní živly sousedily, ale též národnostně pomíšená města, především Praha, kde čeština ovlivňovala němčinu po staletí, i v dobách, kdy byla odsouzena k úloze popelky. Četné termíny původu českého klestily si cestu daleko za původní oblast, zcela zdomácněly v rakouské němčině a nezastavily se ani na hranici monarchie, jak četné případy dosvědčují.

Pražská němčina je kapitolou pro sebe a to velmi obsáhlou. Není náhoda, že pokud jde o bohemismy slovesné, jsou to převážně termíny z oboru gastronomie. Výrazy jako Buchten, Liwanzen, Kolatschen, Powidl, Kasch, Kren (něm. Meerrettich) Schmetten (něm. Sahne) a mnohé jiné zdomácněly nejen v němčině pražské, ale i vídeňské. Jinde zase, na př. v severních Čechách, říkali Lischka (česká liška-houba) místo něm. Pfifferling,

Na Moravě Malina místo Himbeere, Piwonka (Pfingstrose), Zwatschine z čes. svačina, místo Jause.

Ovšem, lidová němčina v Čechách, hlavně pak v Praze, se neubráníla ani bohemismům vazebním, což jí vyneslo přezdívku "kuchldajč". U pražských Němců, často i u těch, jejichž znalost češtiny byla více méně skromná, byly bohemismy jako "das steht nicht dafür" (správně "das lehnt nicht"), "ich habe mich gebadet" (spr. bez zvratného zájmena), "wir werden uns dort gut haben" (spr. "es wird uns dort gut gehen") a mnoho jiných, zcela všední.

Není divu, že i v dílech některých pražských německých literátů, kteří srostli zvláště těsně s českým prostředím, se setkáváme někdy s vlivy jejich jazykového okolí. Skutečnost tato byla zamilovaným thematem neúprosného jazykového kritika, velmistra německého slova, Vídeňáka (rodem z Jičína!) Karla Krause. Vzpomínám si, jak kdysi v letech dvacátých přednášel v Praze o česko-německém písemnictví. Po přednášce zeptal se ho někdo, zda již četl poslední dílo jistého typicky pražského německého literáta. "Ještě ne", odpověděl Karel Kraus se sarkasmem jemu vlastním, "čekám, až bude přeloženo do němčiny."

Tak zlé to ovšem nebylo, a skutečnost, že celá řada vynikajících pražských německých spisovatelů dosáhla nejvyššího stupně německého literárního Parnassu, svědčí o vysoké úrovni česko-německého písemnictví. A že ani ta pražská němčina lidová nebyla tak zlá, dosvědčuje spisovatel sedmáctého století Hans Jacob Christoffel von Grimmelshausen, který po návštěvě Prahy napsal: "Auf der kleinen Seiten in Prag wird so gut Teutsch geredet als irgendwo in ganz Teutschland!" Tedy již před třista lety mluvilo se v Praze dobře německy. Ovšem, jak tomu je dnes - nevím.

O. W. BECK.

+ + +
KULTURNÍ A JINÉ UDÁLOSTI V ČESKOSLOVENSKU.

+Populární pražské satirické divadlo Semafor hostovalo v létě v západním Berlíně. Písňové

texty Suchého a Šlitra přebásnil výborně do němčiny Jan Klopflowitz. Západoberlínský list Kurier napsal o souboru Semafor: "Jsou to moderní mladí lidé plní nespoutaného veselí a radosti ze hry!" + Po velkém úspěchu amerického filmu "V pravé poledne" byly do čs.kin připuštěny další dva americké filmy "Pohled s mostu" a "Byt". + V rámci mnohých obrodných procesů byla také rehabilitována hudba skladatele ultramoderní hudby Aloise Háby, který se dožívá letos v plné svěžesti 70 let. Čs.rozhlas uvedl jeho operu Nová země a jiná díla. Různé čs.časopisy přinesly oslavné články. Hába byl do nedávna zavrhován jako dekadentní modernista. + Adolf Hoffmeister si postěžoval v LN, že ačkoliv západní umělecký svět je nadšen výstavami malíře Alfonse Muchy, které vvláště v Anglii měly sensationální úspěch, v čs.tisku se tato událost ignoruje. + Po III.sjezdu čs.spisovatelů objevily se v čs.literárním tisku četné útoky na Ladislava Štolla. V Literárních novinách (č.25-63) na svou obhajobu Štoll říká: "Jsem přesvědčen, že přes chyby, kterých jsem se dopustil, přes nesprávnosti, kterými je poznamenána má práce Třicet let, že přes to všechno ve svém jádru jsem dogmatikem nebyl a že jím nejsem.." Štollův obsáhlý spis Třicet let usměrňoval do nedávna veškerý kulturní život. + Spisovatel František Langer vydal letos na podzim knihu vzpomínek "Byli a bylo". Kromě jiného vzpomíná autor na bratry Čapky, generaci umělců z kavárny Union a Jaroslava Haška. + Brněnský literární měsíčník oslavil deset let trvání. Redakce vydala prohlášení, ve kterém mimo jiné praví, že jméno Františka Halase je pro Host do domu stále závazné a cituje jeho výroky. + Josef Škvorecký napsal nový román Legenda Emöke, který letos na podzim vydalo nakladatelství Čs.spisovatel. Je to příběh tragické touhy po zlidštění života a výkřik nenávisti ke zkamenělým konvencím obrůstajícím vztahy mezi lidmi. O knize píše recensent v pražské "Kulturní tvorbě": "Na první pohled se zdá, že cesta Škvoreckého od 'Zbabělců' k této 'Legendě' postrádá vnitřní

logiku, že z 'rozhněvaného mladého muže' se prostě stal žák Faulknerův. Ale není to tak jednoduché, Škvorecký zůstal věren sobě, svému hněvivému odporu vůči duševní prázdnotě, která ve jménu autority degeneruje lidskou existenci, chce snížit člověka na úroveň živočicha, žijícího podle zákona polních myší nebo pásovců. Jestliže 'Zbabělci' vyjádřili tento hněvivý životní pocit groteskním, provokativním výsměchem namířeným proti patetickým lžím a lživému patosu, pak v legendě Emöke vyslovil Škvorecký tento pocit ve výraznější - dalo by se přímo říci didaktické - ale také myšlenkově zralejší a hlubší podobě.. "Kdo kdysi čítával nekonečné útky proti Škvoreckému a jeho románu Zbabělci v čs.tisku, bude jistě touto chválou překvapen. +

M. ZVÁRA.

+ + +

REDAKCI DOSLO:

Dr.FRANTIŠEK POLÁK: KOMUNISM SMRTELNOU HROZBOU VŠEM NÁRODŮM. 88 stran, bohaté dokumentace a rozborý. Cena 2,25 dol./Vyd. autor, 41-82 Gleane St., Elmhurst 73,L.I.,N.Y.,U.S.A.)

CHRYSOSTOM MASTÍK: FATAMORGANA. Verše.Pokračování autorovy ed. Izmael. 26 stran,číslované výtisky. Vydal autor.

KAREL VALEHRACH: BEZNADEJE A NADĚJE. Vzpomínky. Vyšlo vlastním nákladem,N.York, květen 1962. 210 stran.

NÁRODNIARSKY KALENDÁR KANADSKÉHO SLOVENSKÉHO PODPORNEHO SPOLKU NA ROK 1962. Sestavil red."Slovenského hlasu" ONDREJ M.DEBNÁRKIN, vyd. KSPS v Torontu ke svému třicetiletému jubileu.Str. 96.

LUMÍR M.SOUKUP: CESTA A SETKÁNÍ. Básně.Edice Zvěrokruh 25.svazek, v exilu pátý,řídí Jaromír Měšťan.Cena 10/6 sh.,1,50 dol. 40 stran.

MÜNCHEN 1938 - DOKUMENTE SPRECHEN. Vyd. Sudetendeutscher Rat e.V.,Mnichov. Mitteleuropäische Quellen und Dokumente, sv.8, 152 stran, 59 dokumentů, doplněno poprvé sestavením anglických hlasů o uplatnění práva sebeurčení národů, mapkami a doklady o vzniku problému od r.1918/19.

VLADIMÍR ŠTĚDRÝ: WIE WIRD EIN STAAT ZUM SATELLITEN? Der Februarputsch in der Tschechoslowakei. 22 stran,vyd. Ackermann Gemeinde,Mnichov.

LECOQUE- FRENCH CONTEMPORARY SCHOOL OF PARIS
Katalog výstavy v Los Angeles 7.8.-8.9., 24 stran
17 reprodukcí s posudky listů a jich kopiemi.

SKAUT-EXULANT. Druhý svazek jubilejního Cy-
rilometodějského ročníku, str.27-47; Dr.J.Krato-
chvíl, Stuttgart Box 1134 neb Oslo-Vika, Box 1572

ANTHONY CEKOTA: AUTOMATION AND EDUCATION,
A WAY TOWARD EMPLOYMENT. Otisk z "Našich Hlasů",
Toronto, srpen 1963. 12 stran.

NACHTRAG ZUM KATALOG 1961 DES BOHEMIA-ARCHIVS
für die Zeit 1961 u. 1962. Za vedení Vlad.Pekel-
ského sestaveno Archivem Bohemia, Köln-Ehrenfeld,
Glasstr. 11/13. Prosinec 1962, 100 stran.

Z ČINNOSTI SPOLUPRACOVNÍKU SKLIZNĚ A KR:

Malíř a fotograf Libor ŠÍR vydá po úspěšných
výstavách v belgickém nakladatelství knihu foto-
grafií o Paříži. Jedná se o obrázky mimořádné
hodnoty, vybrané z více jak 8.000 snímků, vyjad-
řujících atmosféru všedního života a jeho poesii.
Připraveny jsou další knížky, o Montmartre, dále
komposice audio-vizuální, obrázky se zvukem a
knihla komentářů k obrázkům. L.Šír, kterému bylo
12.10. třicet let, potřebuje podporu své práce
propagací, aby se mohl pak věnovat více grafic-
kému umění a malování.

Dr.František POLÁK (41-82 Gleane Street,
Elmhurst 73, L.I., N.Y., USA) vydal tiskem svou-už
devátou- publikaci v exilu: "Komunism smrtelnou
hrozbou všem národům". 88 stran drobného tisku
obsahuje veliké množství každému emigrantu ne-
zbytné dokumentace. Cena 2,25 dol.

V říjnu oslavil novinář a dopisovatel krajan-
ských listů - a zejména slavný rybář - Dr.Rudolf
VÁCLAVÍK v Londýně "65". Mnoho zdaru a zdraví do
další šedesátky! Díky za fotografie z lovu!

Jako každým rokem v tu dobu pořádali jsme i
letos k 45. VÝROČÍ ZALOŽENÍ ČSR kulturní podnik
pro širší veřejnost - tentokrát koncert se
skladbami Ant.Dvořáka a Leoše Janáčka. Z technic-
kých důvodů musil být proveden už 11.října-jiný
termín nebyl volný. Zejména Janáčkův "Zápisník
zmizelého" byl přijat s největším zájmem - byl

Sklizeň

NEZÁVISLÁ

KULTURNÍ REVUE

RED.: ANT. VLACH • HAMBURG 13 • POSTFACH 2700